

Lovforslag nr. L 185. Fremsat den 2. februar 2000 af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen)

Forslag

til

Lov om statstilskud til zoologiske anlæg

§ 1. Formålet med loven er at fastlægge rammer for ydelse af statstilskud til zoologiske anlæg.

Stk. 2. Sigtet med at yde tilskud er at tilskynde en stadig højere grad af professionalisme i de zoologiske anlægs arbejde med formidling af viden om dyrene og deres levevis, samt anlæggenes deltagelse i relevante avlssamarbejder og naturbevarelsesprojekter.

Stk. 3. Ved et zoologisk anlæg forstås i denne lov zoologiske haver, akvarier og lignende anlæg, der udstiller levende dyr af vilde dyrarter for offentligheden, i den hensigt at anskueliggøre naturens mangfoldighed samt de enkelte arters tilpasning til miljøet og de udstillede dyrs adfærd.

§ 2. Kulturministeren kan godkende et zoologisk anlæg som tilskudsberettiget i henhold til § 4 efter indhentet udtalelse fra det i § 6 omhandlede Råd for Zoologiske Anlæg.

§ 3. For at opnå og bevare statstilskud efter § 4 skal det zoologiske anlæg opfylde følgende betingelser:

- 1) Anlægget skal være godkendt i henhold til den gældende lovgivning for indretning og drift af zoologiske anlæg.
- 2) Anlægget skal være en selvejende institution eller ejes af en forening eller fond, hvis formål er anlæggets drift.
- 3) Anlæggets vedtægter skal være godkendt af kulturministeren.
- 4) Anlæggets budget og regnskab skal være godkendt af kulturministeren.
- 5) Anlægget skal beskæftige mindst en fuldtidsansat zoolog (cand.scient.).

- 6) Anlægget skal være åbent for offentligheden i videst muligt omfang og på forud bekendtgjorte tidspunkter.
- 7) Anlægget skal have en høj standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde denne.
- 8) Anlægget skal virke til fremme af formidling af kendskabet til vilde dyr og deres bevarelse og til støtte for forskning og undervisning. Anlægget skal have særlige formidlingsprogrammer rettet mod børn og unge, såvel når de besøger anlægget i skolesammenhæng som uden for skolesammenhæng. Ligeledes skal anlægget have en tilfredsstillende formidling til gavn for de øvrige gæster.
- 9) Anlægget skal medvirke aktivt i arbejdet med at bevare truede vilde dyrarter.
- 10) Anlægget skal indgå i relevante nationale og internationale samarbejder med andre anlæg af tilsvarende art.
- 11) Anlægget skal udarbejde en arbejdsplan, hvoraf det skal fremgå, hvilke opgaver anlægget vil forpligte sig til at udføre. Planen indsendes hvert fjerde år til det i § 6 omtalte Råd for Zoologiske Anlæg.
- 12) Anlægget skal have en nedskrevet miljøpolitik.
- 13) Anlæggets dyrebestand skal have en bredde, der sikrer, at den biologiske mangfoldighed belyses, samtidig med at bestanden repræsenterer en vis bredde i geografisk forstand.
- 14) Anlægget skal løbende foretage en fuldstændig registrering af køb, salg fødsler og dødsfald inden for dyrebestanden. For arter,

der holdes i anonyme grupper, registreres gruppen og ikke enkeltindividene.

Stk. 2. Kulturministeren kan bestemme, at tilskud bortfalder, og at allerede udbetalte tilskud skal tilbagebetales, hvis et zoologisk anlæg tilsidesætter reglerne og/eller ikke længere opfylder de i stk. 1 stillede krav.

§ 4. Til godkendte zoologiske anlæg kan ydes et årligt statstilskud, der fastsættes på grundlag af anlæggenes fireårsplaner, jævnfør § 3, stk. 1, nr. 11, anlæggenes årlige indberetninger og den på de årlige finanslove afsatte bevilling til dette formål. Statstilskuddet til det enkelte anlæg fastlægges af kulturministeren efter indstilling fra det i § 6 omhandlede Råd for Zoologiske Anlæg. Rådets indstilling for det kommende år skal baseres på en helhedsvurdering af perspektiverne i det enkelte anlægs drift og udvikling det kommende og efterfølgende år. Til brug for denne helhedsvurdering skal rådet fra anlæggene indhente budgetter, regnskaber, besøgstal, oplysninger om anlæggets dyrebestand og andre oplysninger, som kan være relevante for den indstilling, rådet foretager til kulturministeren. Kulturministeren fastlægger den endelige fordeling af de afsatte midler mellem de godkendte anlæg, og de i § 6 omtalte udgifter til drift af Rådet for Zoologiske Anlæg og dets sekretariat.

§ 5. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om regnskabsaflæggelsen, revisionskompetencen og revisionens udførelse for tilskud, der udbetales i medfør af denne lov.

§ 6. Kulturministeren opretter et Råd for Zoologiske Anlæg. Rådet afløser det eksisterende Tilsynsråd for Zoologiske Haver. Rådet for Zoologiske Anlæg har til opgave at afgive udtalelse om godkendelse i henhold til § 2, at føre tilsyn med zoologiske anlæg, der modtager statstilskud, at afgive indstilling om beregningen af statstilskud efter § 4 og indstilling om godkendelse af zoologiske anlægs vedtægter, budget og regnskab og i øvrigt at være rådgivende for kulturministeren i sager vedrørende zoologiske anlæg.

Stk. 2. Rådet for Zoologiske Anlæg består af syv medlemmer og syv suppleanter og sammensættes som følger: To medlemmer, som skal have indsigt i drift af zoologiske anlæg og i formidling af zoologisk viden, indstilles af DAZA

(Danske Zoologiske Haver og Akvarier). Et medlem med indsigt i dyrevelfærd indstilles af Justitsministeriet, et medlem med indsigt i spørgsmål vedrørende biologisk mangfoldighed indstilles af Miljøministeriet, og et medlem, som besidder veterinær sagskundskab, indstilles af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Endelig udpeges to medlemmer af kulturministeren. Kulturministeren skal i øvrigt sikre, at rådet besidder sagskundskab inden for erhvervsøkonomi.

Stk. 3. Kulturministeren beskikker rådets medlemmer for fire år ad gangen. Ministeren udpeger blandt medlemmerne rådets formand og næstformand.

Stk. 4. Kulturministeren fastsætter efter indstilling fra rådet en forretningsorden for dette. Rådet betjenes af et sekretariat. Udgifter til drift af rådet og af sekretariatet afholdes inden for den samlede ramme for statstilskud til zoologiske anlæg.

§ 7. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om beregningen af statstilskud efter § 4 og om rådets virksomhed.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. januar 2001, dog træder §§ 6 og 7 i kraft 1. juli 2000.

§ 9. Lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, som senest ændret ved lov nr. 355 af 2. juni 1999 (oprettelse af Hovedstadens Udviklingsråd), ophæves ved denne lovs ikrafttræden.

§ 10. For de fire zoologiske haver, som er godkendt i henhold til lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, etableres en fireårig overgangsordning for tilskud til renteudgifter. Tilskuddet til renteudgifter ydes med 16 pct. første år, 12 pct. andet år, 8 pct. tredje år og 4 pct. fjerde år. Efter overgangsperioden ydes ikke automatisk rentetilskud.

Stk. 2. Behandlingen af ansøgninger, der ikke er færdigbehandlet af Tilsynsrådet for Zoologiske Haver inden den 1. juli 2000, færdigbehandles af Rådet for Zoologiske Anlæg efter reglerne i denne lov.

§ 11. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

F. t. l. om statstilskud til zoologiske anlæg

*Almindelige bemærkninger**Lovforslagets formål*

Lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver blev fremsat og vedtaget på baggrund af alvorlige økonomiske problemer, som Zoologisk Have i København havde oplevet i første halvdel af 1970'erne. Som udgangspunkt for loven lå en rapport fra et udvalg, der fik til opgave at tilvejebringe en langtidsplanlægning for Zoologisk Have i København. Loven var stærkt inspireret af den daværende museumslov, der opererede med et lovbundet statstilskud til statsanerkendte museer. Tilskud i henhold til loven blev beregnet som 20 pct. af lønudgifterne i den enkelte zoologiske have. Denne procentsats blev foreslået, fordi man derved ville kunne tilvejebringe et statstilskud til Zoologisk Have i København, der svarede til det forventede behov for statstilskud for at sikre havens fortsatte eksistens og udvikling. Tilskudsberegningen blev senere ændret til 18 pct. af de samlede

driftsudgifter – en tilskudsberegning, som er gældende i dag.

Ved lovens ikrafttræden var Aalborg Zoo ligeledes berettiget til statstilskud.

I 1978 modtog Zoologisk Have i København godt 4,5 mio. kr. i tilskud, opgjort i 1999 prisniveau, mens Aalborg Zoo modtog godt 800.000 kr. Siden er Odense Zoo blevet godkendt, og haven har modtaget tilskud efter loven siden 1983. På tilsvarende vis er Givskud Zoo blevet godkendt, og haven har modtaget tilskud siden 1989.

Det lovbundne tilskud beregnes som en fast andel af havernes driftsudgifter op til et loft på ca. 7,5 mio. kr. i 1999-prisniveau. Til dato er det alene Zoologisk Have i København, der berøres af dette loft. Udvidelser af aktiviteterne i alle de fire haver har medført, at det samlede årlige tilskud opgjort i 1999-priser i løbet af 22 år er vokset fra knap 5,4 mio. kr. til godt 18,5 mio. kr. Udviklingen i statstilskuddet til hver af de fire haver fremgår mere detaljeret af nedenstående tabel.

Tabel 1.

Udvikling i statstilskuddet til de zoologiske haver 1978-1999, udvalgte år. Opgjort i faste 1999-priser og opgjort som fastprisindeks med 1990=100.

Statstilskud til zoologiske haver i 1978-1999, opgjort i 1999-priser.

Udvalgte år, omregnet vha. BNP-deflatoren.

	København	Aalborg	Givskud	Odense	I alt
	---- Mio. kr. ----				
1978	4,56	0,81	-	-	5,37
1979	4,23	1,02	-	-	5,24
1981	5,91	2,67	-	-	8,58
1983	6,72	2,86	-	0,86	10,44
1985	7,17	3,13	-	1,09	11,39
1987	7,02	3,19	-	1,19	11,40
1989	6,92	3,03	1,93	1,15	13,03
1990	6,87	3,34	2,32	1,12	13,65
1991	6,97	3,26	2,68	1,16	14,06
1993	6,84	3,32	2,97	1,10	14,22
1995	7,45	3,44	3,36	1,92	16,16
1997	7,48	3,75	3,57	2,26	17,06
1999	7,52	4,62	3,80	2,64	18,57

Statstilskud til zoologiske haver i 1978-1999 (indeks 1990=100)

Udvalgte år, omregnet vha. BNP-deflatoren.

	København	Aalborg	Givskud	Odense	I alt
	---- Mio. kr. ----				
1978	66	24	0	0	39
1979	62	30	0	0	38
1981	86	80	0	0	63
1983	98	85	0	77	76
1985	104	93	0	98	83
1987	102	95	0	107	84
1989	101	91	83	103	95
1990	100	100	100	100	100
1991	101	97	115	104	103
1993	100	99	128	98	104
1995	109	103	144	172	118
1997	109	112	154	202	125
1999	109	138	164	236	136

Den kraftige vækst i det samlede statstilskud til de fire zoologiske haver er en naturlig konsekvens af lovens opbygning, og en sådan vækst må siges at have været et af lovens formål. Det har med statstilskuddene været muligt at professionalisere de fire zoologiske haver, så de i dag alle er af international standard, med professionelt uddannet personale, formidling af høj kvalitet og deltagelse i internationalt avls- og forskningssamarbejde.

I de seneste år er der imidlertid kommet nye zoologiske anlæg til, og der kan argumenteres for, at også zoologiske anlæg med hovedvægt på andre dyregrupper, såsom akvarier, burde være berettigede til statstilskud, hvis de i øvrigt har en tilstrækkelig høj standard. Ved lovvedtagelsen i 1977 var det en klar hensigt alene at sikre adgang til statstilskud for zoologiske haver, mens anlæg såsom akvarier og terrarier, der ikke lagde hovedvægten på landlevende dyr og pattedyr, ikke skulle være tilskudsberettigede.

De samlede årlige udgifter til statstilskud til zoologiske haver beløber sig til ca. 18,5 mio. kr. i direkte tilskud til de fire haver samt knap 1 mio. kr. i rådgigheds- og formidlingsudgifter til fordeling mellem en bredere kreds af zoologiske haver efter ansøgning. Det er ikke med dette lovforslag hensigten at reducere det nuværende samlede niveau for statstilskuddene ved at overgå til rambestyring. Lovforslaget giver kulturministeren større muligheder for at lade det enkelte anlægs statstilskud basere sig på en helhedsvurdering af anlægget, og ministeren får mulighed for at lade området indgå i den samlede prioritering af udgifterne på Kulturministeriets område.

Med henblik på at få vedtaget en mere tidssvarende lov om statstilskud til zoologiske anlæg foreslås lov om statstilskud til zoologiske haver afløst af nærværende forslag til lov om statstilskud for zoologiske anlæg. Nærværende lovforslag adskiller sig i hovedsagen fra den gældende lov på følgende områder:

1. Lovens gyldighedsområde udvides fra zoologiske haver til zoologiske anlæg. Akvarier og andre mere tematisk opbyggede zoologiske anlæg vil således fremover kunne blive anerkendt som tilskudsberettigede efter loven.
2. Det nuværende lovbundne tilskud, beregnet som en fast andel af havernes udgifter, ændres til rambestyring af det samlede tilskud. Det indebærer, at kulturministeren gives hjemmel til, på baggrund af indstilling fra Rådet for Zoologiske Anlæg, at fastlægge de konkrete tilskud til de enkelte zoologiske anlæg. Tilskuddene fastlægges ud fra en samlet vurdering af anlæggenes behov og

ønsker samt de på finansloven til rådighed værende midler til formålet.

3. Ved overgangen fra lovbunden udgift til rambestyring bortfalder behovet for at lægge et fast loft over det tilskud, som det enkelte zoologiske anlæg kan modtage.
4. Med loven overgives ansvaret for at indstille tilskuddene til de enkelte zoologiske anlæg til et Råd for Zoologiske Anlæg, der afløser Tilsynsrådet for Zoologiske Haver. Det nye råd skal basere sin indstilling om tilskud til det enkelte anlæg på en samlet vurdering af de enkelte anlægs drift og udviklingsperspektiver. Der vil således ikke fremover være en direkte kobling mellem anlæggenes driftsudgifter og det tilskud, som de indstilles til. Således kan rådet vælge at lægge vægt på, at staten ikke nødvendigvis skal være med til at finansiere driften af nye udvidelser af anlæggenes med samme andel af udgifterne, som det er tilfældet efter den gældende lov. Tilsvarende kan rådet vælge at se bort fra udgifter til forrentning af lånekapital, hvis udvidelser og moderniseringer af anlæggenes i stort omfang er finansieret via lånekapital.
5. Muligheden for at yde rente- og afdragsfrie lån til bygge- og anlægsarbejder ophæves. Bestemmelsen har ikke været anvendt i en årrække, og en eventuel statslig medfinansiering af kommende bygge- og anlægsarbejder må forventes behandlet særskilt i forbindelse med behandlingen af de årlige finanslove.
6. Ligeledes bortfalder muligheden for at yde tilskud til særlige opgaver – den såkaldte rådgigheds- og formidlingsudgift, hvorfra der også har kunnet ydes tilskud til andre end de fire statsanerkendte zoologiske haver. Dette er en konsekvens af, at der åbnes mulighed for at udvide kredsen af tilskudsmodtagere, og af, at tilskuddene i fremtiden vil blive ydet efter en helhedsvurdering af anlæggenes arbejdsplaner og budgetter, så særlige projekter vil kunne tilgodeses inden for de almindelige tilskud.
7. Det nye Råd for Zoologiske Anlæg afløser Tilsynsrådet for Zoologiske Haver. Det nye råd skal, i højere grad end det er tilfældet i dag, foretage en egentlig kvalitetsvurdering af de enkelte zoologiske anlæg og deres budgetter og planer, med henblik på indstilling af tilskud til kulturministeren. Rådet skal til det formål bistås af et selvstændigt sekretariat.

Økonomiske konsekvenser

Lovforslaget søger at ændre tilskudstildelingen fra at foregå automatisk til i højere grad at tage hensyn til arten af de enkelte modtageres aktiviteter frem- for det samlede omkostningsniveau.

Som en konsekvens af lovforslaget sammenlægges to finanslovsbevillinger, § 21.33.52. Zoologiske haver og § 21.33.53. Rådighedssum til Zoologiske Haver, til en samlet, rammestyret bevilling. Forslaget vil desuden medføre, at der vil blive søgt afsat en lidt større økonomisk ramme med virkning fra 2001, hvor finanslovsbevillingen søges udvidet med 4 mio. kr. Udvidelsen af rammen har til formål at åbne mulighed for, at yderligere zoologiske anlæg, som ikke i dag modtager statstilskud, fremover vil kunne modtage tilskud, hvis de i øvrigt opfylder lovens bestemmelser, og der er mulighed for det inden for den gældende bevilling.

Lovforslaget vil resultere i en revurdering af størrelsen af de tilskud, de 4 nuværende tilskudsberettigede zoologiske haver kan modtage. Det vil sandsynligvis betyde en omfordeling af ressourcer mellem haverne. Der må således forventes positive økonomiske konsekvenser for visse anlæg, og negative økonomiske konsekvenser for andre.

Der vil desuden blive åbnet mulighed for, at en større kreds af zoologiske anlæg kan modtage statsligt driftstilskud. De statslige driftstilskud vil blive betinget af, at anlæggene opfylder en række krav, som sigter på at sikre professionalisme i formidlingen for publikum, bidrag til national og international forskning og deltagelse i relevant avlsarbejder og naturbevarelsesprojekter. Det statslige driftstilskud vil øge anlæggenes økonomiske mulighed for at fremme et professionelt arbejde inden for området. Det forventes endvidere, at den anerkendelse af anlæggets kvalitet, som ligger i at anlægget anerkendes til statstilskud, vil have en afsmittende effekt på anlæggets mulighed for at skaffe lokale tilskud fra såvel private som offentlige tilskudsydere. Dette betragtes som en positiv økonomisk konsekvens.

Den statslige økonomi vil blive belastet med udgifter på yderligere 4 mio. kr. årligt til formålet. Denne udvidelse finansieres inden for Kulturministeriets rammebevilling. Hidtil har bevillingen til området været lovbunden, hvilket kombineret med lovens bestemmelse om en fast procentsats for beregning af tilskud har ført til stadigt stigende udgifter på området. Forslaget vil betyde, at bevillingen gøres til en reservationsbevilling og derefter kun øges i forhold til den almindelige prisudvikling. Dette betragtes som en po-

sitiv økonomisk konsekvens for det statslige udgiftsniveau.

Administrative konsekvenser for stat, amtskommuner, kommuner og borgere

Lovforslaget har efter Kulturministeriets vurdering ingen væsentlige administrative konsekvenser for amtskommuner, kommuner og borgere. Derimod vil konsekvensen af forslaget være, at sekretariatsopgaven flyttes fra Kulturministeriets departement til et eksternt sekretariat. Udflytning af sekretariatet sker for at sikre den nødvendige uafhængighed mellem rådet, som indstiller til ministeren og ministeriets sagsbehandling. Sagsbehandlingen i det eksterne sekretariat forventes at blive mere omfattende, end tilfældet er i dag, da det nye råd skal indstille tilskudsniveauer på baggrund af en samlet, konkret vurdering, imod den hidtidige vurdering, som har taget udgangspunkt i havernes budgetter.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget indeholder ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget indeholder ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget indeholder ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

I henhold til EU-rådets direktiv 1999/22/EF om hold af vilde dyr i zoologiske haver er EU-landene blevet pålagt at sikre, at alle zoologiske haver træffer en række nærmere beskrevne bevaringsforanstaltninger som f.eks. deltagelse i forskning og fremme af folkeoplysning om bevaring af den biologiske mangfoldighed. EU-landene har pligt til at gennemføre direktivet i national ret inden den 9. april 2002. Når denne implementering har fundet sted i den danske lovgivning på området, vil lovgivningen om tilskud til zoologiske anlæg blive gennemgået, med henblik på en eventuel lovrevision i konsekvens heraf.

Konsekvenser for anden lovgivning

Lovforslaget vil forandre en ændring af finansloven gennem en nedlæggelse af § 21.33.52 Zoologiske Haver (Lovbunden) og § 21.33.53. Rådighedssum til zoologiske haver. Samtidig vil forslaget forandre oprettelse af en ny finanslovskonto (paragraf) »Tilskud til zoologiske anlæg«.

Høring over lovforslaget

Udkastet til dette lovforslag har været udsendt til høring hos Finansministeriet, Forskningsministeriet, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Miljø- og Energiministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Undervisningsministeriet, Rigsrevisionen, Tilsynsrådet for Zoologiske Haver, Amtsråds-

foreningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, DAZA, Zoologisk Have København, Givskud Zoo, Odense Zoo og Aalborg Zoo, Danmarks Akvarium og de berørte kommuner og amtskommuner.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for stat, amtskommuner og kommuner	Mulighed for bedre fordeling af de til rådighed værende ressourcer samt mulighed for at tilgodese en bredere kreds af tilskudsmodtagere	Mulighed for, at nogle af de nuværende tilskudsmodtagere oplever fald i størrelsen af tilskuddet
Administrative konsekvenser for stat, amtskommuner og kommuner	Bedre sagsbehandling	Den administrative byrde forventes at stige, dog i begrænset omfang
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Denne lov har ikke noget direkte forhold til EU-retten.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

I paragraffen defineres formålet med lovforslaget og formålet med at yde statstilskud til anlæggene. Ligeledes defineres begrebet zoologiske anlæg.

Til stk. 1

Stykket definerer formålet med loven, som er at udstikke rammen for tildeling af statslige tilskud til zoologiske anlæg.

Til stk. 2

Stykket definerer formålet med at yde statstilskud, idet der lægges vægt på de aspekter af driften af zoologiske anlæg, som der stilles krav til i lovens § 3.

Lovforslaget berører ikke reglerne for den del af driften af zoologiske anlæg, der vedrører dyrevelfærd og sikkerhed. Disse regelsæt udformes af Justitsministeriet i henhold til dyreværnslovens § 17, stk. 3. Der henvises til Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 187

af 7. august 1936 angående kontrol med rovdyr og visse større dyr samt til Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 361 af 23. august 1967 om indretning mv. af zoologiske haver, dyreparker og lignende.

Anden lovgivning med relation til bevaring og avl findes under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, jævnfør Veterinærdirektoratets bekendtgørelse nr. 836 af 6. oktober 1992 om dyrlægetilsyn mv. af zoologiske haver, dyreparker og lignende.

De krav, der stilles til anlæggenes standard, før statstilskud kan tildeles, må forventes at få afsmittende effekt på alle landets anlæg, fordi anlæg, som ønsker at opnå statstilskud, vil bestræbe sig på at opfylde de stillede krav. Derfor er der i lovforslaget tilstræbt overensstemmelse mellem de krav, der stilles til tilskudsmodtagere, og de krav, som EU-direktiv 1999/22 om hold af vilde dyr i zoologiske haver stiller, og som forventes implementeret i dansk lov inden 9. april 2002.

Da lovens sigte er til stadighed at tilskynde anlæggene til at stræbe efter større professionalisme, stilles

der tillige en række krav til bl.a. organisation, formidling, forskningsaktivitet og bevaringssamarbejde, som ligger ud over dem, der i anden lovgivning stilles til dyrevelfærd og sikkerhed.

Til stk. 3

I den tidligere lov om zoologiske haver faldt ensidige dyreudstillinger som akvarier, terrarier mv. uden for definitionen af zoologiske haver. Derfor kunne disse anlæg uanset deres omfang og standard ikke opnå statsstøtte efter loven.

De seneste 22 års udvikling viser imidlertid, at behovet for at støtte zoologisk indsamling, bevaring, forskning og formidling strækker sig ud over den hidtidige snævre definition. Samtidig er der sket en udvikling af de samlinger, som de allerede tilskudsberettigede anlæg råder over og fremviser, i retning af, at også de omfatter terrarier og akvarier. Derfor synes det ikke rimeligt at bevare de hidtidige skel. I fremtiden vil kun anlæg med levende dyr af vilde dyrearter være tilskudsberettigede.

For at bevare en klar skelnen mellem museer og zoologiske anlæg kræves det, at de udstillede dyr skal være levende, og at anlægget er en selvstændig institution, jævnfør § 3, stk. 1, nr. 2.

Kravet om, at de udstillede dyr skal tilhøre vilde dyrearter, stilles for at skelne mellem oprindelige dyr og dyr, som er fremavlet ved menneskers medvirken i den hensigt at gøre dyrene anvendelige for mennesker. Anlæg, hvis primære arbejdsområde er husdyr, er således ikke omfattet af loven.

Til § 2

Paragraffen fastslår, at den endelige anerkendelse af et zoologisk anlæg som tilskudsberettiget, ligger hos kulturministeren. Til at vurdere, om det enkelte anlæg kan opnå status som tilskudsberettiget, nedsættes Rådet for Zoologiske Anlæg, jævnfør bemærkningerne til § 6.

Kulturministeren er ikke forpligtet til at godkende alle zoologiske anlæg, der måtte søge om tilskud. Beslutningen om at tildele tilskud eller ej træffes af kulturministeren efter konkret vurdering, blandt andet af den indstilling, Rådet for Zoologiske Anlæg afgiver.

I forhold til den hidtidige anerkendelse af zoologiske anlæg som tilskudsberettigede sker en ændring. Alle zoologiske anlæg skal nu vurderes hvert år, og størrelsen af tilskuddet til det enkelte anlæg beregnes ligeledes hvert år under hensyn til anlæggets arbejdsplaner og budgetter for det pågældende år samt antallet af andre tilskudsberettigede zoologiske anlæg i det pågældende finansår. Desuden fjernes den faste til-

skudsprocent og dermed automatikken i tilskuddenes størrelse.

Folketinget vil med lovforslaget kunne tage stilling til bevillingen til zoologiske anlæg i forbindelse med de årlige finanslovsbevillinger, hvorefter kulturministeren udmønter tilskuddene efter indstilling fra Rådet for Zoologiske Anlæg.

Til § 3

Det foreslås, at de zoologiske anlæg, for at opnå den i § 2 omhandlede godkendelse som tilskudsberettiget efter § 4 og for fortsat at bevare sådanne statstilskud, skal opfylde en række krav. Kravene er skærpet i forhold til den hidtidige lov. Således er der lagt større vægt på faglig professionalisme og på formidlingsaspektet, hvilket svarer til de krav, der stilles til tilskudsberettigede institutioner på Kulturministeriets øvrige lovområder.

Til stk. 1

I stykket opstilles der 14 krav, som betingelse for at et zoologisk anlæg kan godkendes som tilskudsberettiget.

Til nr. 1

Det markeres, at det zoologiske anlæg skal leve op til den gældende lovgivning for etablering og drift af zoologiske anlæg.

Det må være en forudsætning for at kunne oppebære statstilskud, at det zoologiske anlæg opfylder ikke alene de betingelser, der stilles i forbindelse med ydelse af dette tilskud, men også de krav af teknisk og sundheds- og sikkerhedsmæssig karakter, der stilles fra anden side.

Til nr. 2

Det fastslås, at anlægget skal være en selvejende institution eller ejes af en forening eller fond, hvis formål er anlæggets drift. Betingelsen medfører, at der ikke kan gives statstilskud til haver, der drives som privat erhvervsvirksomhed, eller hvor der på anden måde søges tilvejebragt et overskud til mulig opfyldelse af andre formål end havens drift.

Til nr. 3

Dette krav stilles for at sikre, at institutionens formål og organisationsform er i overensstemmelse med det mål, der tilstræbes opfyldt ved at yde tilskud til zoologiske anlæg – nemlig over for offentligheden at formidle viden om vilde dyrs adfærd og levevis på et højt fagligt og dyreetisk niveau.

Særlige krav til vedtægternes indhold er ikke angivet, da det må anses for mest hensigtsmæssigt, at så-

danne typisk administrative enkeltheder fastlægges af ministeren efter indhentet udtalelse fra rådet.

Til nr. 4

Bestemmelsen har nøje sammenhæng med § 4, hvorefter beregning af statstilskud sker på grundlag af en helhedsvurdering af anlæggets situation, herunder anlæggets budgetter og regnskaber. I forbindelse med godkendelsen af et anlægs budget vil helheden i anlæggets udgiftsstruktur og sammenhængen med anlæggets arbejdsplaner skulle vurderes.

Godkendelse af et anlægs regnskaber finder dels sted af ordens- og revisionsmæssige grunde, dels for at påse, at de i budgettet tilkendegivne intentioner, der har haft betydning for den mere generelle vurdering af anlæggets standard og i forbindelse med fastsættelse af størrelsen af tilskuddet, i årets løb er blevet realiseret. Regnskaberne indgår i en vurdering af, om det ydede tilskud har været anvendt i overensstemmelse med lovens intentioner, jævnfør bemærkningerne til § 3, stk. 2.

Til nr. 5

Dette krav er nyt i relation til ydelse af statstilskud til zoologiske anlæg og understreger Kulturministeriets mål, der er at sikre zoologiske anlæg i Danmark, som er præget af et højt fagligt niveau i arbejdet med dyrene.

Kravet skal ses som en parallelitet til museumslovens krav om, at et museums leder skal være faguddannet inden for museets samlingsområde. Det vil ikke på nuværende tidspunkt være realistisk at stille et tilsvarende krav til ledere af zoologiske anlæg, blandt andet fordi driften af et zoologisk anlæg på væsentlige punkter adskiller sig fra museumsdrift. I den sammenhæng er den væsentligste forskel, at de zoologiske anlæg ikke har nogen forskningsforpligtelse, hvorfor institutionslederens kvalifikationer som forskningsleder ikke har samme betydning. Derimod er det af afgørende betydning for fagligheden i arbejdet i det zoologiske anlæg, at der beskæftiges faguddannede zoologer.

Til nr. 6

Den primære begrundelse for at yde tilskud til de zoologiske anlæg er at sikre en formidling af viden på det zoologiske felt. Derfor er det et krav, at anlæggets samlinger og viden i størst muligt omfang gøres tilgængeligt for offentligheden. Bestemmelsen skal sikre, at anlægget har åbent på forud annoncerede tidspunkter, som er bekendtgjort for offentligheden. Anlæggene skal, hvor det er muligt, bestræbe sig på at holde åbent for publikum hele året.

I den samlede vurdering af, i hvor høj grad et zoologisk anlæg er tilgængeligt for offentligheden, vil tilgængeligheden for handicappede i anlægget blive taget med i den vurdering, som Rådet for Zoologiske Anlæg foretager.

Til nr. 7

Det fastslås i denne bestemmelse, at et zoologisk anlæg skal have et højt kvalitetsniveau, før statstilskud kan komme på tale. Anlægget skal således være etableret og have fungeret i en vis tid, inden en vurdering af denne betingelses opfyldelse kan finde sted. Kravet bør stilles både til kvaliteten af anlæggets samling af dyr, til det fysiske anlæg og til den formidling og forskning, anlægget står for.

I forhold til den tidligere lov er kravet skærpet. Anlæggets standard skal være høj og ikke blot tilfredsstillende. Mange anlæg vil være af en tilfredsstillende standard; men Kulturministeriet ønsker at koncentrere tilskuddene, så de stadig vil gøre en mærkbar forskel for modtagerne. Samtidig er det et krav, at anlægget er økonomisk bæredygtigt i et længere perspektiv. Sigtet med nærværende lov er først og fremmest at højne kvaliteten yderligere, ikke at øge udbuddet af zoologiske anlæg for publikum.

Ved bedømmelsen af anlæggets økonomiske grundlag må de offentlige tilskud, der måtte være bevilget anlægget, tages med ind i den samlede vurdering af havens økonomiske muligheder. Specielt i tilfælde, hvor det netop er de offentlige tilskud, der muliggør oprettholdelsen af det nødvendige kvalitetsniveau.

Siden den hidtil gældende lov blev indført, har vilkårene for drift af anlæggene og muligheden for at opnå sponsorstøtte ændret sig. I dag er sigtet med tilskud til zoologiske anlæg at sikre, at stadig højere grad af professionalisme på det faglige niveau forenes med stor publikumsvenlighed og høj grad af formidling. Samtidig skal tilskuddet understrege ønsket om rimelige entrépriser.

Til nr. 8

I denne bestemmelse fastsættes ret summarisk de krav til anlæggenes formidlingsmæssige og videnskabelige virksomhed, som bør stilles til et zoologisk anlæg, som kan modtage statstilskud.

Anlæggene indgår desuden som en almenkulturel faktor og må som sådan have en karakter og standard på linie med andre kulturelle institutioner som for eksempel museer. Anlægget skal være attraktivt for et bredt publikum og fremstå som et kulturelt og rekreativt tilbud. Også anlæggets prispolitik vil have betydning i så henseende.

For at kunne virke for *formidling af kendskabet til dyr* må anlæggets virksomhed være tilrettelagt på en formidlingsmæssigt tilfredsstillende måde, således at publikum gennem anlæggenes opbygning, skiltning, guidede ture, skriftligt materiale og andre videnspædagogiske initiativer vil kunne erhverve sig en viden om dyrelivet, som vil kunne sættes i relation til dyrelivet i naturen. Det zoologiske anlæg bliver herved ikke et isoleret, underholdende fænomen, men drages ind i et videre perspektiv hos det enkelte menneske i dets forhold til og forståelse af omverdenen. En bibringelse af forståelse for dyr i almindelighed må anses for en væsentlig side af formidlingsvirksomheden.

Det må anses for en selvfølge, at zoologiske anlæg, som modtager statstilskud, må virke til *støtte for den zoologiske forskning* i Danmark. Anlæggene vil normalt være de eneste steder, hvor bestemte arter kan ses i levende live her i landet. Også syge og døde dyr vil være værdifulde objekter for forskningen. Det nærmere samarbejde mellem de zoologiske anlæg indbyrdes og med universiteterne og de højere læreanstalter bør fastlægges i aftaler. Sådanne aftaler eksisterer allerede for flere zoologiske anlæg.

Det zoologiske anlæg skal endelig virke til *støtte for undervisning*, hvorved der tænkes på undervisning på alle niveauer fra folkeskole til universitet. Undervisningen kan ske ved at gøre adgangen til de zoologiske anlæg mere attraktiv for såvel skoleelever som studerende. Det kan ske gennem særlige rabatordninger, undervisningsguider, skriftligt materiale eller etablering af særlige faciliteter til brug for grupper, som besøger anlæggene i undervisningsøjemed.

Til nr. 9

Det er nyt at stille et eksplicit krav om de zoologiske anlægs medvirken i arbejdet med at bevare den biologiske mangfoldighed. Kravet stilles i lyset af det stadigt stigende behov for en indsats for at sikre sig vilde dyrearters bevarelse. I dette arbejde har de zoologiske anlæg en meget væsentlig rolle, og det er derfor et naturligt krav at stille til zoologiske anlæg, som ønsker at modtage statsligt tilskud til sine aktiviteter. Endelig understreges med dette krav en overensstemmelse med kravene i EU-direktiv nr. 1999/22 om hold af vilde dyr i zoologiske haver og videre arbejde i retning af at opfylde artikel 9 om ex-situ-beskyttende foranstaltninger i FN-konventionen om biologisk mangfoldighed af 29. december 1993.

Til nr. 10

Kravet om, at det zoologiske anlæg skal indgå i relevant nationalt og internationalt samarbejde, er nyt. Kravet stilles, fordi bevaringsaspektet gennem de se-

neste år har fået stadig stigende betydning ved driften af zoologiske anlæg. Kulturministeriet ønsker alene at fremme anlæg, som også tilgodeser denne type samarbejde.

Til nr. 11

For at vurdere, om de zoologiske anlæg har en bevidst strategi for formidling, forsknings- og bevaringssamarbejde og den fremtidige udvikling af anlægget, og for at give et yderligere incitament til, at en sådan strategi lægges, stilles krav om fremlæggelse af arbejdsplaner. Arbejdsplanernes indholdsmæssige kvalitet og graden af efterlevelse af planerne skal indgå i vurderingen af anlæggets tilkud, jævnfør § 4.

Til nr. 12

Det er nyt at stille krav om, at anlæggene skal formulere deres miljøpolitik. Kravet stilles for at sikre, at de zoologiske anlæg, der kan modtage statstilskud, har en bevidst holdning til sikring af et renere miljø.

Miljøpolitikken kunne blandt andet tænkes at omfatte de krav, der stilles i lokalsamfundet til renovation og spildevandsudledning; en formulering af, hvordan anlægget arbejder for at begrænse lugt- og støjgener. Andre relevante emner for en sådan miljøpolitik kunne være anlæggets forbrug af varme, vand og energi og de valg, der træffes, når der indkøbes materialer.

Til nr. 13

Kravet er nyt og stilles for at understrege, at kun anlæg, som dækker et bredere spekter inden for deres felt, kan komme i betragtning ved tildeling af tilskud. Anlæg, som alene repræsenterer biologisk mangfoldighed i et snævert eventuelt lokalt geografisk område, vil ikke kunne komme i betragtning.

Til nr. 14

Kravet om løbende registrering af tilgang og afgang til dyrestanden stilles for at sikre, at løbende kontrol med kvalitet og omfang af dyrestande bliver gennemført og som led i det offentliges bestræbelser på at få bedre kontrol med den handel med vilde dyr, som finder sted, specielt import af vilde dyr fra udlandet. Registreringen vil også befordre avlssamarbejdet, samhandlen og dyreudvekslingen mellem de zoologiske anlæg.

Kravet om registrering af bevægelser i dyrestanden tjener endvidere til sikring af, at bestemmelserne vedrørende Washingtonkonvention/CITES overholdes, jævnfør Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 499 af 27. maj 1997 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed samt EU-forordningerne »Rådets forordning nr. 338/97 af

9. december 1996 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed» og »Kommissionens forordning (EF) Nr. 939/97 af 26. maj 1997 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 338/97 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed.

Til stk. 2

Bestemmelsen sikrer, at kulturministeren kan lade tilskud bortfalde og/eller tilbagekalde allerede udbetalte tilskud, såfremt tilskudsmodtagerne ikke længere opfylder de i stk. 1, nævnte krav. Bestemmelsen tjener til at sikre, at tilskudsbevillinger anvendes i overensstemmelse med lovens intentioner.

Til § 4

Paragraffen giver kulturministeren hjemmel til at fastsætte tilskud til de zoologiske anlæg inden for en given finanslovsramme. Tilskuddet fastsættes efter indstilling fra Rådet for Zoologiske Anlæg.

Når tilskuddet skal bygge på en helhedsvurdering af anlæggene, vil det stille større krav dels til fagligheden i Rådet for Zoologiske Anlæg, dels til omfanget og kvaliteten af det materiale, de tilskudsberettigede anlæg fremsender. Det forventes, at denne højere grad af faglighed fra begge sider vil være gavnlig for anlæggenes fremtidige udvikling.

I modsætning til den hidtil gældende lov findes ingen fast tilskudsprocent og intet loft over tilskuddet til de enkelte anlæg. Det betyder, at der ikke er nogen automatik i tilskuddets størrelse fra år til år, hvilket vil påvirke anlæggenes mulighed for økonomisk planlægning med længere horisont.

Imidlertid forventes det, at det til en hver tid siddende Råd for Zoologiske Anlæg tager passende hensyn til kontinuiteten i anlæggenes arbejde. I den forbindelse kan kulturministeren indgå aftaler af indtil fire års varighed med de tilskudsberettigede anlæg. Sådanne flerårsaftaler er gensidige hensigtstilkendegivelser mellem aftalparterne og forpligter ikke staten økonomisk set for mere end et år ad gangen, da den endelige beslutning om størrelsen af statens bevilling til tilskud til zoologiske anlæg de enkelte år træffes i forbindelse med vedtagelsen af de årlige finanslove.

Til § 5

Af stk. 1 fremgår det, at kulturministeren kan fastsætte de nærmere regler for regnskabsaflæggelse og revision af tilskud, der udbetales i medfør af lovforslaget.

Bestemmelsen skaber hjemmelgrundlag for, at ministeren kan føre tilsyn med de zoologiske anlæg, som

forudsat i Budgetvejledningen og i andre interne administrative ordensforskrifter og vejledninger.

De regler, kulturministeren kan fastlægge, kan for eksempel være, at de zoologiske anlæg hvert år skal aflægge regnskab for anlæggenes drift, og at tidspunktet for regnskabsaflæggelsen fastlægges af Kulturministeriet.

Hensigten med at kræve regnskabsaflæggelse er at sikre kontrol med, at det statslige tilskud anvendes efter hensigten i overensstemmelse med nærværende lovforslag.

Til § 6

Til stk. 1

Som rådgivende, indstillende organ i forhold til kulturministeren og andre tilskudsgivende instanser og til vejledning for anlæggenes ledelse forslås nedsat et råd kaldet Rådet for Zoologiske Anlæg.

Forslagets § 2 omtaler udtrykkeligt indstillinger fra Rådet for Zoologiske Anlæg til kulturministeren om henholdsvis godkendelse af zoologiske anlæg som tilskudsberettigede og fordeling af tilskudsmidler.

En væsentlig opgave for rådet vil blive at udarbejde indstilling efter § 2, hvorved rådet skal tage stilling først og fremmest til opfyldelsen af de i § 3 nævnte betingelser. Rådet vil desuden kunne inddrage også andre momenter i sin vurdering, ligesom administrative vilkår kan foreslås knyttet til ydelsen af statstilskud. Rådet bør tillige kontrollere, at én gang godkendte zoologiske anlæg fortsat opfylder de givne betingelser.

Til stk. 2

I modsætning til Tilsynsrådet for Zoologiske Haver vil der i det nye Råd for Zoologiske Anlæg ikke være repræsentation fra kommunale organisationer. Det tilstræbes, at rådets arbejde koncentrerer sig om de rent faglige, driftsmæssige og juridiske forhold ved zoologiske anlæg. Dette princip for sammensætning af sagsbehandlende råd følges ved sammensætning af alle kulturministeriets øvrige råd og nævn.

Sigtet med udelukkende at sammensætte rådet ud fra faglige hensyn er at sikre opretholdelse af det såkaldte armslængdeprincip ved vurderingen af tilskudsansøgninger. Begrebet armslængdeprincip dækker det princip, at en række konkrete beslutninger om statsligt tilskud træffes efter en særlig sagkyndig vurdering og ikke efter en politisk vurdering.

Til stk. 3

Da der ikke længere forventes repræsentation af kommunalpolitikere i rådet, er der ikke behov for at tage hensyn til de kommunale valgperioder. En fire-

årig beskikkelsesperiode ønskes opretholdt for at sikre en passende balance mellem kontinuitet og fornyelse i rådets arbejde.

Til stk. 4

I rådets forretningsorden bør det blandt andet bestemmes, at rådet udarbejder en plan for anvendelsen af tilskuddene, i den periode rådet er beskikket for. Af planen bør fremgå, hvilke aktivitetstyper, anlægstyper og geografiske hensyn rådet i særlig grad vil lægge vægt på.

Udgifterne til drift af rådet og af sekretariatet vil blive søgt holdt på et minimum. Det forventes at etablere sekretariatsfunktionen i tilknytning til et allerede eksisterende tilskudsadministrerende sekretariat.

Til § 7

Bestemmelsen giver den fornødne hjemmel for ministeren til at uddybe lovens regler om beregning af tilskud og tilrettelægge administrationen af dem.

En uddybning af reglerne om beregning af statstilskud kunne for eksempel bestå i retningslinier for den vægt, projekter har i forhold til almindelig drift, når tilskuddet beregnes. Eller der kunne tænkes en differentiering mellem de typer driftsudgifter, som indgår i tilskudsberegningen.

Bestemmelsen giver endvidere den fornødne hjemmel for kulturministeren til at uddybe lovens regler om den virksomhed, Rådet for Zoologiske Anlæg har.

Til § 8

Det foreslås, at loven træder i kraft med virkning fra 1. januar 2001. Det vil betyde en omlægning af tilskudsstrukturen til zoologiske anlæg med virkning fra førstkommande finansår.

Det foreslås samtidig, at forslagens §§ 6 og 7 træder i kraft allerede 1. juli 2000. Disse paragraffer omhandler Rådet for Zoologiske Anlæg, som vil blive udnævnt et halvt år før første tilskudstildeling skal finde sted. På den måde sikres rådet tilstrækkelig tid til at konstituere sig og behandle samtlige ansøgninger om tilskud ud fra det nye sæt krav inden første udbetaling af tilskud.

Til § 9

Med forslagens ikrafttrædelse bortfalder lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, som senest ændret ved lov nr. 355 af 2. juni 1999.

Til § 10

Bestemmelserne fastlægger de betingelser, der er for overgangen mellem den hidtil gældende lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, som senest ændret ved lov nr. 355 af 2. juni 1999, og nærværende lovforslag, efter forslagens ikrafttrædelse.

Til stk. 1

Med nærværende lovforslag åbnes mulighed for, at Rådet for Zoologiske Anlæg kan vælge at se bort fra udgifter til forrentning af lånekapital. I en fireårig periode efter lovens ikrafttrædelse etableres imidlertid en overgangsordning for de fire zoologiske haver, som har været anerkendt til at modtage statstilskud i henhold til lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, som senest ændret ved lovændring lov nr. 355 af 2. juni 1999 (oprettelse af Hovedstadens Udviklingsråd). Det drejer sig om Aalborg Zoo, Givskud Zoo, Zoologisk Have København og Odense Zoo. Disse haver har som en del af det samlede tilskud til driftsudgifter kunnet opnå statstilskud til renteudgifter, der følger af lånefinansierede aktivitetsudvidelser og har optaget lån i tiltro til den gældende lov.

I overgangsperioden ydes tilskud til renteudgifter med 16 pct. første år, 12 pct. andet år, 8 pct. tredje år og 4 pct. fjerde og sidste år. Herefter kan ingen tilskudsmodtager forvente en tilskudsberegning, som automatisk sættes i forhold til anlæggets renteudgifter jf. de almindelige bemærkninger til nærværende lovforslag.

Til stk. 2

Bestemmelsen sikrer, at ansøgere, der har søgt om tilskud i henhold til den eksisterende lov om statstilskud til zoologiske haver, kan få deres ansøgninger færdigbehandlet, efter at Tilsynsrådet for Zoologiske Haver er trådt tilbage.

Til § 11

Bestemmelsen i § 10 oplyser, at loven ikke gælder for Grønland og Færøerne.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 1. Ved en zoologisk have forstås i denne lov en virksomhed, der med henblik på forevisning i et anlæg holder en alsidig samling af vilde dyr under forhold, der afviger fra naturtilstanden

§ 2. Godkendelse af en zoologisk have som berettiget til statstilskud efter § 4 kan efter indstilling fra det i § 7 omhandlede tilsynsråd meddeles ministeren for kulturelle anliggender ved særlig bevilling på finansloven.

§ 3. For at opnå og bevare godkendelse som tilskudsberettiget efter § 4 skal den zoologiske have opfylde følgende betingelser:

- 1) Haven skal være en selvejende institution eller ejes af en forening eller fond, hvis formål er havens drift.
- 2) Havens vedtægter skal være godkendt af ministeren for kulturelle anliggender.
- 3) Havens budget og regnskab skal være godkendt af ministeren for kulturelle anliggender.
- 4) Haven skal være åben for offentligheden i videst muligt omfang og på forud bekendtgjorte tidspunkter.

Lovforslaget

§ 1. Formålet med loven er at fastlægge rammer for ydelse af statstilskud til zoologiske anlæg.

Stk. 2. Sigtet med at yde tilskud er at tilskynde en stadig højere grad af professionalisme i de zoologiske anlægs arbejde med formidling af viden om dyrene og deres levevis, samt anlæggenes deltagelse i relevante avlssamarbejder og naturbevarelsesprojekter.

Stk. 3. Ved et zoologisk anlæg forstås i denne lov zoologiske haver, akvarier og lignende anlæg, der udstiller levende dyr af vilde dyrarter for offentligheden, i den hensigt at anskueliggøre naturens mangfoldighed samt de enkelte arters tilpasning til miljøet og de udstillede dyrs adfærd.

§ 2. Kulturministeren kan godkende et zoologisk anlæg som tilskudsberettiget i henhold til § 4 efter indhentet udtalelse fra det i § 6 omhandlede Råd for Zoologiske Anlæg.

§ 3. For at opnå og bevare statstilskud efter § 4 skal det zoologiske anlæg opfylde følgende betingelser:

- 1) Anlægget skal være godkendt i henhold til den gældende lovgivning for indretning og drift af zoologiske anlæg.
- 2) Anlægget skal være en selvejende institution eller ejes af en forening eller fond, hvis formål er anlæggets drift.
- 3) Anlæggets vedtægter skal være godkendt af kulturministeren.
- 4) Anlæggets budget og regnskab skal være godkendt af kulturministeren.

Gældende formulering

- 5) Haven skal have en tilfredsstillende standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde denne.
- 6) Haven skal virke til fremme af interessen for og kendskabet til dyr hos almenheden og til støtte for zoologisk forskning og undervisning.
- 7) Haven skal løbende foretage en fuldstændig registrering af køb, salg fødsler og dødsfald inden for dyrebestanden.
- 8) Haven skal opfylde de krav, der i henhold til anden lovgivning stilles af offentlige myndigheder.

Lovforslaget

- 5) Anlægget skal beskæftige mindst en fuldtidsansat zoolog (cand.scient.).
- 6) Anlægget skal være åbent for offentligheden i videst muligt omfang og på forud bekendtgjorte tidspunkter.
- 7) Anlægget skal have en høj standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde denne.
- 8) Anlægget skal virke til fremme af formidling af kendskabet til vilde dyr og deres bevarelse og til støtte for forskning og undervisning. Anlægget skal have særlige formidlingsprogrammer rettet mod børn og unge, såvel når de besøger anlægget i skolesammenhæng som uden for skolesammenhæng. Ligeledes skal anlægget have en tilfredsstillende formidling til gavn for de øvrige gæster.
- 9) Anlægget skal medvirke aktivt i arbejdet med at bevare truede vilde dyrearter.
- 10) Anlægget skal indgå i relevante nationale og internationale samarbejder med andre anlæg af tilsvarende art.
- 11) Anlægget skal udarbejde en arbejdsplan, hvoraf det skal fremgå, hvilke opgaver anlægget vil forpligte sig til at udføre. Planen indsendes hvert fjerde år til det i § 6 omtalte Råd for Zoologiske Anlæg.
- 12) Anlægget skal have en nedskrevet miljøpolitik.
- 13) Anlæggets dyrebestand skal have en bredde, der sikrer, at den biologiske mangfoldighed belyses, samtidig med at bestanden repræsenterer en vis bredde i geografisk forstand.
- 14) Anlægget skal løbende foretage en fuldstændig registrering af køb, salg fødsler og dødsfald inden for dyrebestanden. For arter, der holdes i anonyme grupper, registreres gruppen og ikke enkeltindividerne.

Stk. 2. Kulturministeren kan bestemme, at tilskud bortfalder, og at allerede udbetalte tilskud skal tilbagebetales, hvis et zoologisk anlæg tilsidesætter reglerne og/eller ikke længere opfylder de i stk. 1 stillede krav.

Gældende formulering

§ 4. Statstilskud til zoologiske haver, ydes som et driftstilskud og udgør årligt 18 pct. af havens driftsudgifter. Tilskuddet udbetales på grundlag af det af ministeren for kulturelle anliggender godkendte budget og reguleres endeligt på grundlag af det af ministeren godkendte regnskab. Tilskuddet til den enkelte zoologisk have kan dog ikke overstige 3.834.500 kr., medmindre særlig hjemmel opnås på Finansloven. Beløbet udgør i 1986 5.583.689 kr. og reguleres fra 1987 een gang årligt med en procentsats, der fastsættes på Finansloven for det pågældende år. Statstilskud kan betinges af, at der fra anden side ydes et nærmere fastsat tilskud til haven.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan yde zoologiske haver, der får tilskud efter stk. 1, rente- og afdragsfri lån til bygge- og anlægsarbejder ved bevilling på de årlige finanslove. Lånene betinges af, at der til arbejdet ydes en nærmere fastsat økonomisk støtte fra anden side.

§ 5. Til løsning af særdige opgaver for zoologiske haver, herunder fællesopgaver og pædagogiske opgaver, opføres på de årlige finanslove et beløb svarende til 5 pct. af de i henhold til § 4, stk. 1, beregnede statstilskud. Det råd, der er nævnt i § 7, træffer den endelige administrative afgørelse om fordelingen af bevillingen.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte regler for bevillingens fordeling.

§ 6. De zoologiske haver, der oppebærer tilskud i henhold til § 4, skal årligt indsende budget, regnskab og beretning til det i § 7 omhandlede tilsynsråd og de tilskudsgivende myndigheder.

Lovforslaget

§ 4. Til godkendte zoologiske anlæg kan ydes et årligt statstilskud, der fastsættes på grundlag af anlæggenes fireårsplaner, jævnfør § 3, stk. 1, nr. 11, anlæggenes årlige indberetninger og den på de årlige finanslove afsatte bevilling til dette formål. Statstilskuddet til det enkelte anlæg fastlægges af kulturministeren efter indstilling fra det i § 6 omhandlede Råd for Zoologiske Anlæg. Rådets indstilling for det kommende år skal baseres på en helhedsvurdering af perspektiverne i det enkelte anlægs drift og udvikling det kommende og efterfølgende år. Til brug for denne helhedsvurdering skal rådet fra anlæggenes indhente budgetter, regnskaber, besøgstal, oplysninger om anlæggets dyrebestand og andre oplysninger, som kan være relevante for den indstilling, rådet foretager til kulturministeren. Kulturministeren fastlægger den endelige fordeling af de afsatte midler mellem de godkendte anlæg, og de i § 6 omtalte udgifter til drift af Rådet for Zoologiske Anlæg og dets sekretariat.

Bortfalder.

§ 5. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om regnskabsaflæggelsen, revisionskompetencen og revisionens udførelse for tilskud, de udbetales i medfør af denne lov.

Gældende formulering

§ 7. Ministeren for kulturelle anliggender opretter et tilsynsråd for zoologiske haver. Ud over de i §§ 2 og 5 nævnte opgaver har rådet til opgave at føre tilsyn med godkendte zoologiske haver, at afgive indstilling om beregningen af statstilskud efter § 4 og om godkendelse af zoologiske havers vedtægter, budget og regnskab og i øvrigt at være rådgivende for ministeren for kulturelle anliggender i sager vedrørende zoologiske haver.

Stk. 2. Tilsynsrådet består af 7 medlemmer, hvoraf ministeren for kulturelle anliggender udpeger 5, heraf 1 medlem med økonomisk sagkundskab, og Hovedstadsrådet og Amtsrådsforeningen hver 1 medlem. På samme måde udpeges en suppleant for hvert medlem.

Stk. 3. Ministeren for kulturelle anliggender beskikker tilsynsrådets medlemmer og suppleanter for 4 år ad gangen, begyndende 6 måneder efter hver kommunal valgperiodes begyndelse. Ministeren udpeger blandt medlemmerne rådets formand og næstformand.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter indstilling fra tilsynsrådet en forretningsorden for dette.

§ 8. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte nærmere regler om lovens gennemførelse, herunder om beregningen af statstilskud efter § 4 og om tilsynsrådets virksomhed.

§ 9. Loven har virkning fra den 1. april 1977.

Lovforslaget

§ 6. Kulturministeren opretter et Råd for Zoologiske Anlæg. Rådet afløser det eksisterende Tilsynsråd for Zoologiske Haver. Rådet for Zoologiske Anlæg har tilopgave at afgive udtalelse om godkendelse i henhold til § 2, at føre tilsyn med zoologiske anlæg, der modtager statstilskud, at afgive indstilling om beregningen af statstilskud efter § 4 og om godkendelse af zoologiske anlægs vedtægter, budget og regnskab og i øvrigt at være rådgivende for kulturministeren i sager vedrørende zoologiske anlæg.

Stk. 2. Rådet for Zoologiske Anlæg består af syv medlemmer og syv suppleanter og sammensættes som følger: To medlemmer, som skal have indsigt i drift af zoologiske anlæg og i formidling af zoologisk viden, indstilles af DAZA (Danske Zoologiske Haver og Akvarier). Et medlem med indsigt i dyrevelfærd indstilles af Justitsministeriet, et medlem med indsigt i spørgsmål vedrørende biologisk mangfoldighed indstilles af Miljøministeriet, og et medlem, som besidder veterinær sagkundskab, indstilles af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Endelig udpeges to medlemmer af kulturministeren. Kulturministeren skal i øvrigt sikre, at rådet besidder sagkundskab inden for erhvervsøkonomi.

Stk. 3. Kulturministeren beskikker rådets medlemmer for fire år ad gangen. Ministeren udpeger blandt medlemmerne rådets formand og næstformand.

Stk. 4. Kulturministeren fastsætter efter indstilling fra rådet en forretningsorden for dette. Rådet betjenes af et sekretariat. Udgifter til drift af rådet og af sekretariatet afholdes inden for den samlede ramme for statstilskud til zoologiske anlæg.

§ 7. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om beregningen af statstilskud efter § 4 og om rådets virksomhed.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. januar 2001, dog træder §§ 6 og 7 i kraft 1. juli 2000.

Gældende formulering

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget

§ 9. Lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, som senest ændret ved lov nr. 355 af 2. juni 1999 (oprettelse af Hovedstadens Udviklingsråd), ophæves ved denne lovs ikrafttræden.

§ 10. For de fire zoologiske haver, som er godkendt i henhold til lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, etableres en fireårig overgangsordning for tilskud til renteudgifter. Tilskuddet til renteudgifter ydes med 16 pct. første år, 12 pct. andet år, 8 pct. tredje år og 4 pct. fjerde år. Efter overgangsperioden ydes ikke automatisk rentetilskud.

Stk. 2. Behandlingen af ansøgninger, der ikke er færdigbehandlet af Tilsynsrådet for Zoologiske Haver inden den 1. juli 2000, færdigbehandles af Rådet for Zoologiske Anlæg efter reglerne i denne lov.

§ 11. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Til lovforslag nr. L 185. Skriftlig fremsættelse (2. februar 2000)

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til Lov om statstilskud til zoologiske anlæg.

(Lovforslag nr. L 185).

Med henblik på at gennemføre en mere tidsvarende lov for statstilskud til zoologiske anlæg, er der udarbejdet et forslag til lov om statstilskud for zoologiske anlæg.

Formålet med at yde tilskud både efter den nu gældende lov og efter lovforslaget er at medvirke til en fortsat professionalisering af de zoologiske anlæg.

Forslaget udvider kredsen af mulige tilskudsmodtagere til også at omfatte f.eks. akvarier og terrarier. De seneste mange års udvikling viser, at behovet for at støtte zoologisk indsamling, bevaring, forskning og formidling strækker sig ud over den hidtidige snævre definition. Derfor sy-

nes det ikke rimeligt at bevare de hidtidige skel. Samtidig skærpes kravene til modtagerne både med hensyn til formidling, miljøhensyn, faglighed, bevaringsarbejde, langtidsplanlægning og internationalt samarbejde.

Lovforslaget lader det enkelte anlægs statstilskud basere sig på en helhedsvurdering af anlæget, som foretages af et uafhængigt fagligt organ, Rådet for Zoologiske Haver. Rådet indstiller tilskudsfordelingen til kulturministeren, som træffer den endelige afgørelse. Bevillingen til zooområdet bliver rammestyret, mod nu lovbunden.

Lovforslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

Lovforslaget har ingen EU-retslige eller miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget fremsættes med henblik på ikrafttræden 1. januar 2001.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.